

Ενημερωτικό

Καταδύσεις Αναψυχής

Οι καταδύσεις αποτελούν αναμφισβήτητα, μια από τις ωραιότερες και πλέον ενδιαφέρουσες ψυχαγωγικές δραστηριότητες η οποία προσφέρει ταυτόχρονα άθληση, γνώσεις, υγεία, πνευματική άσκηση και ψυχική ηρεμία. Πολλοί αλλοδαποί επισκέπτες συχνά επιθυμούν να συνδυάσουν την περίοδο των διακοπών τους στην Ελλάδα με ασχολίες όπως οι Καταδύσεις Αναψυχής που είναι δύσκολο να πραγματοποιήσουν στην καθημερινή τους ζωή καθώς η χώρα τους δεν διαθέτει τις απαιτούμενες γεωφυσικές δυνατότητες.

Ο Καταδυτικός Τουρισμός αναπτύσσεται ταχύτατα σε παγκόσμιο επίπεδο. Κάθε χρόνο διακινείται παγκοσμίως μεγάλος όγκος συναλλάγματος που μεταφέρεται κατά κανόνα προς τις παράλιες χώρες και κυρίως σε εκείνες που διαθέτουν ενδιαφέροντες βυθούς με πλούσια χλωρίδα και πανίδα (φυσικά τοπία, ποικιλία χλωρίδας και πανίδας, σπήλαια και ηφαίστεια στο βυθό της θάλασσας κ.α.) Το εθνικό εισόδημα μερικών χωρών εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τον καταδυτικό τουρισμό (π.χ. Μαλαισία), ενώ για άλλες (όπως η Μάλτα, η Αίγυπτος, οι Μαλδίβες, η Τουρκία κ.λ.π) ο τουρισμός αυτός αποτελεί βασική πηγή συναλλάγματος. Ως εκ τούτου πολλές χώρες καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια αξιοποίησης του φυσικού τους περιβάλλοντος, με σκοπό τη προσέλκυση ξένων επισκεπτών και την αύξηση της συμμετοχής τους στα οφέλη της παγκόσμιας καταδυτικής δραστηριότητας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι με τις καταδύσεις συνδέεται ένας ευρύς κύκλος προσώπων που δραστηριοποιείται άμεσα ή έμμεσα στο συγκεκριμένο εργασιακό τομέα.

Οι υποβρύχιες δραστηριότητες αναψυχής είναι πολύ ελκυστικές κυρίως για τους νέους και αυτός είναι ο λόγος που χώρες χωρίς θάλασσα, όπως η Ελβετία και η Αυστρία παρουσιάζουν μεγάλη ανάπτυξη με λέσχες, σχολές εκμάθησης και οργανωμένο τουρισμό. (Η Αυστρία έχει 50 λέσχες και η Ελβετία 100)

Ένα σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι το ότι μεγάλος αριθμός καταδυτικών προορισμών για τους ερασιτέχνες αυτοδύτες πολίτες της, βρίσκεται εκτός Ευρωπαϊκού Χώρου, με αποτέλεσμα τη διαρροή ευρωπαϊκού συναλλάγματος σε εξωκοινοτικές χώρες. Το φτωχό θέαμα που προσφέρουν τα παράλια των ευρωπαϊκών χωρών στους αυτοδύτες οφείλεται στην πολυμορφική

υπεραλίευσή τους. Ωστόσο, ο βυθός των ευρωπαϊκών χωρών, αν και διαφορετικός από το βυθό των τροπικών χωρών, έχει αξιόλογο κάλλος, πλούσια χλωρίδα κι εντυπωσιακά είδη πανίδας. Λόγω των ευνοϊκών κλιματολογικών συνθηκών που επικρατούν στη χώρα μας και του βραχέως βυθού της (που αποτελεί σημείο έλξης για τους αυτοδύτες καθώς έχει ενδιαφέρουσα μορφολογία, βράχους, σπηλιές, χαράδρες, κλπ), παρέχεται η δυνατότητα διενέργειας συστηματικών ψυχαγωγικών καταδύσεων για περίοδο οχτώ μηνών τουλάχιστο ετησίως και ιδίως σε συνδυασμό με την πλούσια πολιτιστική παράδοση και κληρονομιά, την ιστορικότητα της περιοχής μας, την γεωγραφική διαμόρφωση και τη μεγάλη έκταση της ελληνικής ακτογραμμής (15.021 χιλιόμετρα). Συνεπώς η Ελλάδα μπορεί να αποτελέσει έναν υποβρύχιο παράδεισο για ερασιτέχνες και επαγγελματίες αυτοδύτες. Καθίσταται έτσι, επιβεβλημένη η ανάγκη ανάπτυξης του καταδυτικού τουρισμού στη χώρα μας. Ο νόμος αυτός επιδιώκει την δημιουργία του κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου για την ανάπτυξη του καταδυτικού τουρισμού, με προφανή ευεργετικά αποτελέσματα για την εθνική μας οικονομία.

Το νομοθετικό καθεστώς των καταδύσεων στη χώρα μας σήμερα συγκροτούν ο υπ' αριθ. 10 Γενικός Κανονισμός Λιμένα Περί καταδυτικών εργασιών ο οποίος ουσιαστικά ρυθμίζει τις επαγγελματικές καταδύσεις και ο υπ' αριθ. 5 Γενικός Κανονισμός Λιμένα (όπως τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς λιμένα 8, 13 και 19) για τις υποβρύχιες δραστηριότητες με αυτόνομη καταδυτική συσκευή ο οποίος ρυθμίζει τις καταδύσεις αναψυχής. Από την ημερομηνία που τέθηκαν σε ισχύ, ο μεν Κανονισμός 10 λειτούργησε χωρίς σοβαρά προβλήματα, ο δε Κανονισμός 5 χρειάστηκε να τροποποιηθεί τρεις φορές. Ωστόσο κατόπιν αυτών των τροποποιήσεων υπάρχουν προβλήματα στην εφαρμογή, διότι η νομοθετική εξουσιοδότηση κρίνεται ως γενική και αόριστη και κάθε ειδική ρύθμιση δεν μπορεί να καλύπτει το ρυθμιζόμενο αντικείμενο των καταδύσεων χωρίς τον κίνδυνο ακύρωσης της. Αντίστοιχα στην εξουσιοδοτική διάταξη της παραγράφου 11 του άρθρου 15 του ν. 2743/1999 (Α 211) για τη ρύθμιση του θέματος με έκδοση π.δ., αναφέρεται περιοριστικά το αντικείμενο με αποτέλεσμα να καθίσταται η ρύθμιση πολύ ειδική, χωρίς να μπορεί να συμπεριλάβει ορισμένα απολύτως αναγκαία θέματα που χρήζουν διευθέτησης (π.χ. η αναγνώριση και λειτουργία Οργανισμού καταδύσεων). Ως εκ τούτου κρίθηκε αναγκαία η προώθηση σχεδίου νόμου για την ολοκληρωμένη κάλυψη του αντικειμένου των καταδύσεων χωρίς προβλήματα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να υιοθετήσει ενιαίες ρυθμίσεις για όλα τα κράτη – μέλη στο θέμα των καταδύσεων, συνέστησε ομάδα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης (TC 329), η οποία εξεπόνησε ενιαία πρότυπα (ελάχιστες απαιτήσεις) για όλα τα επίπεδα αυτόνομης κατάδυσης, τόσο για τους ερασιτέχνες όσο και για τους εκπαιδευτές αυτοδύτες, αλλά και για την παροχή καταδυτικών υπηρεσιών. Τα πρότυπα αυτά έχουν αναγνωρισθεί ως Εθνικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Με τις διατάξεις του νόμου αυτού θεσπίζονται κανόνες που επιβάλλονται από τις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις και συμπορεύονται με το κοινοτικό νομικό καθεστώς:

1. Εφαρμόζονται τα εκάστοτε εν ισχύ Εθνικά Πρότυπα Καταδύσεων Αναψυχής τα οποία ενσωματώνουν στην εθνική νομοθεσία τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα Καταδύσεων όπως έχουν υιοθετηθεί από όλες τις χώρες της Ε.Ε.
2. Εισάγεται ο θεσμός του Οργανισμού, ο οποίος έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης και είναι το νομικό πρόσωπο που:
  - παρέχει εκπαιδευτικό πρόγραμμα για καταδύσεις αναψυχής στους αναγνωρισμένους απ' αυτόν Παροχείς,
  - ελέγχει και εξουσιοδοτεί τους Παροχείς για παροχή καταδυτικών υπηρεσιών.
  - εκδίδει πιστοποιητικά εκπαίδευσης στους εκπαιδευόμενους ερασιτέχνες και εκπαιδευτές αυτοδύτες που έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευση σύμφωνα με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα
  - τηρεί καταλόγους των Παροχέων και των κατόχων πιστοποιητικών εκπαίδευσης.

Επίσης ορίζονται ρητά οι υποχρεώσεις του Οργανισμού και η εποπτεία του Υ.Ε.Ν στη δραστηριότητά του.

3. Ορίζονται ρητά οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους Παροχείς των Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής και οι προϋποθέσεις αδειοδότησής τους.

4. Οι υπηρεσίες Καταδύσεων Αναψυχής, παρέχονται από τους Παροχείς καταδυτικών Υπηρεσιών μετά από άδεια της Λιμενικής Αρχής και σύμφωνα με τα Ε.Π.Κ.Α και τις απαιτήσεις του Οργανισμού από τον οποίο έχουν εξουσιοδοτηθεί. Επιπλέον γίνεται διάκριση των συγκεκριμένων πιστοποιήσεων των παρεχομένων από τους Παροχείς υπηρεσιών.
5. Τα πιστοποιητικά εκπαίδευσης αυτοδυτών διακρίνονται σε πιστοποιητικά εκπαιδευτών και πιστοποιητικά ερασιτεχνών. Τα επίπεδα των πιστοποιητικών κάθε κατηγορίας, η θεωρητική εκπαίδευση και πρακτική εξάσκηση των αυτοδυτών για την απόκτησή τους, είναι αυτά που προβλέπονται από τα Ε.Π.Κ.Α.
6. Για την προστασία της εναλίας πολιτιστικής κληρονομιάς, της θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας και για την προστασία και ασφάλεια των αυτοδυτών, και την μη παρεμπόδιση της ναυσιπλοΐας, θεσπίζονται απαγορεύσεις στην άσκηση υποβρύχιας δραστηριότητας χάριν αναψυχής και καθορίζεται η διαδικασία οριοθέτησής των εν λόγω περιοχών από το ΥΕΝ και το Υπουργείο Πολιτισμού ή το ΥΕΝ και το ΥΠΕΧΩΔΕ.
7. Προβλέπεται η δημιουργία “Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Καταδυτικού Πάρκου” (Π.Ο.Α.Κ.Π.) για τη διενέργεια καταδύσεων αναψυχής, εκπαίδευσης αυτοδυτών, επιστημονικής έρευνας ή έρευνας άλλης μορφής, γίνεται σύμφωνα το ν. 2742/99 (Χωροταξικός Σχεδιασμός και Αειφόρος Ανάπτυξη και άλλες διατάξεις). Ο χαρακτηρισμός και Η οριοθέτηση εκτάσεων ως Π.Ο.Α.Κ.Π. γίνεται με αίτηση στο ΥΠΕΧΩΔΕ συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά

Τα θαλάσσια καταδυτικά πάρκα είναι κατάλληλα προστατευόμενοι θαλάσσιοι βιότοποι, στους οποίους ο ζωντανός κόσμος, κυρίως τα ψάρια, εξοικειώνονται με τους καταδυόμενους επισκέπτες και χαρίζουν σημαντικές γνώσεις και εμπειρίες για τη ζωή τους. Το καταδυτικό πάρκο χαρακτηρίζεται από την πληθώρα της χλωρίδας και πανίδας που υπάρχει ή έχει δημιουργηθεί με μέτρα αναβάθμισης σε υποβαθμισμένη θαλάσσια περιοχή. Αναπτύσσονται επίσης και άλλες παραγωγικές

δραστηριότητες, όπως υδροβιολογικές και οικολογικές έρευνες, ξενάγηση, και ενημέρωση σε διάφορα θεματικά τμήματα του πάρκου (σπογγαλιεία, αρχαιολογία, κλπ.)

Ιδιαίτερα οι ΗΠΑ και η Αυστραλία προχώρησαν σε προγράμματα πόντισης σκαφών για τη δημιουργία τεχνητών υφάλων. Δημιουργήθηκαν έτσι νέοι βιότοποι και τα οικονομικά οφέλη από την εκμετάλλευσή τους είναι σημαντικά.

Έχει επίσης αποδειχθεί ότι ο καταδυτικός τουρισμός δεν αποτελεί κανενός είδους απειλή για τον πάσης φύσεως ενάλιο πλούτο μιας χώρας. Η αποτελεσματική μέθοδος προστασίας που εφαρμόζεται στη διεθνή πρακτική, είναι η χωροθέτηση και η κάλυψη με κατάλληλο γαιώδες υλικό των αρχαίων ναυαγίων και άλλων κατ' επιλογή αρχαιοτήτων που έχουν εντοπισθεί μέχρι τώρα, καθώς και αυτών που θα ανακαλύπτονται στο μέλλον και βρίσκονται σε βάθη προσιτά για τους αρχαιοκάπηλους.

Στις προηγμένες τεχνολογικά χώρες, στον επαγγελματικό χώρο, η σύγχρονη τεχνολογία των καταδύσεων και η καταδυτική ιατρική, έδωσαν τεράστια ώθηση σε πολλούς τομείς διευρύνοντας το πεδίο δράσεως σε μεγάλα βάθη, όπου μπορούν αν εκτελούνται σπουδαία έργα και παραγωγικές δραστηριότητες με σημαντικά οικονομικά οφέλη. Από τα πετρέλαια της Βόρειου θάλασσας μέχρι τα υποθαλάσσια αδαμαντωρυχεία της Νοτίου Αφρικής, σε όλο το εύρος του πλανήτη, περιλαμβάνεται ένα φάσμα φανταστικών υποθαλάσσιων δραστηριοτήτων στις οποίες ο άνθρωπος με αυτόνομη καταδυτική συσκευή είναι αναντικατάστατος.